ԻԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5887 — ՄԱՅԻՍ 31 / 13 ՕՐԻՆԻՍ 1905 — ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ — 9 ՐԻԳԻԼ, ԱՆՈՐ 1323 — ԻԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5887

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳՈԼԻՒ, Ղալաթիա, Քամանցօ Փողոց Թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱՋԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոյսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի ; 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով ;
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն :

20 ՓԱՐԱ 20

ՈՐԲԱՆՈՑ-ԱՐՀԵՍՏԱՐԱՆԸ

Ս. Փրկչեան Հասատաւութեան մատ կազմող Որբանոց-Արհեստարանը տարին անգամ մը հանրային ուշադրութեան առարկայ կը դառնայ մասնաւորապէս, Համբարձման օրին առթիւ, երբ հրաւիրեալները՝ սեղանին լեռայ՝ մարդասիրական պատրաստ մը կատարելով կ'երթան դէպ ի Գոլոլը-Զէյմէ, հոն տարբերական հանդէսին ալ ներկայ գտնուելու, — ինչ որ բարոյական խրախոյս մըն է տուներուն ու տանուտէրներուն համար, որոնք երդեր կ'երգեն, ճառեր կը կարդան ու կը պարզուի անոնց ուսման վիճակայոյզը՝ արհեստական տարբերութեանց ցուցադրութեան հետ։

Այս տարի ալ օսմանեան ձեւով կատարուեցաւ այս պարզ տարբերութիւնը, եւ երբու չշրջանաւարտ ներկայացուցիչներ, որոնցմէ չորը Գալատայի ու միւսները գաւառայի։ Որբանոցը Արհեստարանի վերածուելէն ի վեր, ընդհանուր չշրջանաւարտներուն թիւը եղած է հարիւր-երեք, որոնց մեծագոյն մասը իրենց ծնողավարները զրկուած են՝ իրենց տարհեստը կիրարկելով ապրուստնին հայթայթելու։

1904-1905 տարեշրջանի միջոցին, խնամակալութեան կարգադրութեամբ, տնտեսը ամէն աշակերտի տարհեստ որոշելու ձեռնարկուեր է, մինչ յառաջագոյն այդպէս չէր։ Հիմա, իւրաքանչիւր տղայ թէ ուսման եւ թէ տարհեստի կը հետեւի, որով Որբանոց-Արհեստարանը կատարելապէս համապատասխանած կ'ըլլայ իր ծրագրին ու նպատակին։

Դժբաղդաբար, այս «կատարելապէս» բառը իր վերոյգրեալ իմաստով միայն պէտք է ասենք, վասն զի այդ հասատաւութիւնը տակաւին չա՛ս հասու է փափաքուած կատարելագործութիւններն իր վրայ միացնելու, ինչպէս խնամակալութիւնը ինքն իսկ կը խոստովանի։ Եւ այլապէս չէր կրնար ընել, քանի որ Որբանոցի չնչին խղճալի եկամուտը ակնայանի է, եւ միւս կողմէ դրամագլուխը կը պակսի՝ արհեստարանները ճոխացնելու, աշակերտներուն ու վարպետներուն պէտք եղածին չափ գործ հայթայթելու համար, եւայլն։

Եւ տակաւին, Որբանոց-Արհեստարանը այն կարգի բարեգործական հասատաւութիւններէն է որ իր վրայ արտասուք ալեհաւաքութիւնը, ծախսուած դրամը կը՝նայ արդիւնաւորել, շահաւոր դարձնել, — հիւանդանոցի մը բոլորովին տարբեր պայմաններու մէջ գտնուելով ուր բարիքը բարիքին համար միայն կը կատարուի։ Այսպէս, վերջին տարեշրջանի հաշիւը առնելով, կը տեսնենք թէ կոշկակարութեան, դերձակութեան եւ աթառաչինութեան ճիւղերը չահ ունեցեր են, մինչ կահագործի, թիթեղագործի եւ սատանայի գործարանները մեռա ունին։ Ուրեմն, եթէ առաջին երեք ճիւղերուն համար կարելի եղած ըլլար դրամագլուխ մը տրամադրել ու գործը ընդարձակել, համանման անհատական ձեռնարկութեանց դրութեամբ, շատը չա՛ս աւելի եղած պիտի ըլլար՝ դրամագլուխն ալ չվատնուելով։

Այս տեսութեամբ, Որբանոց-Արհեստարանին յառաջադիմութիւնը գումար մը նոր իսկ փոխառութեան մը հանգամանքը կրնայ ունենալ, յառաջիկայի մաս առ մաս հատուցուելու պայմանաւ, որ դիւրութիւն ընծայէ արհեստարանները ճոխացնելու, տրամադրութիւնները բազմացնելու, եւայլն։ Օրինակի համար, կահագործական ճիւղը մեռա ունի. եթէ այդ ճիւղին չենուծանութիւնը յառաջատ վարուած չենքի մը մէջ փոխադրուէին ու վարուէին, — ինչպէս քաղաքացիներ, բաւ ձեռքը Հոպոն ծանր ձայնով մը։ Ո՞ւ եւ է տեսել չէք ըրած ձեր գնուածքներուն մէջ, հետեւաբար ինքզինքնիդ մեղադրելու պատճառ մը ալ չունիք։

—Ըսել է դուք միայն լսեցուցիր էք։

—Եւ ալ ձեզի պէտ լսեցուցիր չեմ բնաւ, պարոն Պէրնէթ։ Հեռեցէք ինձի մը-մի ընել, ինչպէս նաեւ դուք, տիկին Բոլինա Պէրնէթ, Մեծ ու լիանպաս Լանկ, յարեց տեղակալը, իր ընկերներուն խօսք ուղղելով։ Մեկ բան կը խնդրեմ ձեզէ. բացարձակ գաղտնապահութիւն։ Աւելորդ պիտի ըլլայ տարբերել, եւ Թերեւս վնասեցնել մեր ընկերները։

Տիկին Բոլինա Պէրնէթ, իր ընկերուհին, լիանպասը եւ Թոմաս Պէրէ մտածեցան եղեր էին։ Պատասխան տուող չեղաւ, բայց լռելեայն հաւանութիւն մը գոյացաւ՝ յառաջիկայի գաղտնիքը չմանս ձեռնելու համար։

—Բարեկամներս, երբ մեկ տարի առաջ, անգլիական Ամերիկայի այս ծայրը հասանք, այն տան Պոթըրսի հրաւիրեցին մեզ՝ նոր տարուան հանդիսութեան համար. այս բանը յանախ վերցրեցան, աղջա, Թոյլ ու ճաղաղ կը դարձնէ անոնց սիրտը։ Որչափ աւելի բոլոր բանուորք անձնասէր ըլլան փիլիսոփայական այս ալեզան դպրոցներուն, նոյնչափ աւելի գէշ կը դրեն։ Ընդհակառակը, ամէնէն լաւ գրող Դերմաններն ասոնք են, որ, իբր գործի մարդեր, իբր կենցաղագէտ մարդեր, միայն գործնական գաղափարները կը ճանչնան։ Այսպէս է որ Շիլլերի սէր կը տանայ համակ իր գեղեցկութիւնն ու համակ իր ազդեցութիւնը, երբ ա՛լ չի փիլիսոփայեր...,

Փիլիսոփայութիւնը չէր Շիլլերի միակ թշնամին։ Կէթէ որ անոր օգնած էր Վալենշթայնի նիւթին տիրելու, ճշդօրէն դիտել կուտար թէ պատմական դեռ շատ ու շատ տարեներ զանց առնուած էին, ու անոր ներքեւ ալ գաղտնի բացարութիւնով, իր բարեկամը կարծես թէ կը նեղուէր «ծարլեղ պատմագրութենէն»։

Շիլլերի նկարագրին ինչ ինչ տեսակ կողմերուն, ինչպէս եւ անոր տաղանդին թուլացուցիչներուն իսկական պատճառն էր հիւանդութիւնը։

«Երբոր անոր հետ ծանօթացայ, կ'ըսէ Կէթէ, կարծեցի թէ չորս շաբաթ միայն կրնայ ապրիլ։»

Առիթ էր մտածելու թէ անոր մտքը բացարձակապէս հանդարտ չէր, այլ մշտնջենապէս յուզմունքից վիճակ մը ունէր, մանաւանդ որ կէթէ կը լրէ։

«Ան բնաւ հանգիստ չունէր, ու երբեք չէր կրնար վերջացնել ինչ որ սկսած էր։»

Իրօք, այս երկուքին միջեւ տեղի ունեցած թղթակցութիւնէն կը տեսնուի թէ կէթէ Շիլլերի վրայ յանախ բարոյական բանադատում բանեցուցած է, որպէս զի այս վերջինը որոշ ուսարեալ իր թատրախաղերը։ Շիլլերի գաղափարապաշտութիւնն ու հոգիի ազնուութիւնը ա՛լ աւելի նպաստեցին անոնցմէ մեծ հիւանդաս վիճակը։

«Անոր ընդհակառակ էր, կ'ըսէ կէթէ, մարդի անկախութիւնն, ու ես կրնամ գրեթէ ըսել որ այս գաղափարը մահացուց զինքը, քանի այս գաղափարին մասնամասը իր փիլիսոփայական ընութիւնէն կ'ազդէր պահանջել այժմէն վեր ճիգեր։ Երբ Վայմար ժամանեց Շիլլեր, մեծ-դուքսը հազար թալէր տարեթոշակ մը յատկացուց անոր, ու պատասխանատուութիւն ցոյց տուաւ միանգամայն այս տարեթոշակին կրկնապատիկը վճարել, եթէ երբեք, ո եւ է հիւանդութեան հետեւանօք, հարկադրուէր կասել իր աշխատանքին մէջ։ Շիլլեր մեյմեց այդ վերջին առաջարկը ու երբեք չուզեց լիւծնել անոր գործադրութիւնը։

«Տաղանդաւոր եմ ես, կ'ըսէր, պէտք է որ կարենամ ինքնուրոյն ըլլալ։» Բայց որովհետեւ, իր վերջին տարիներուն մէջ, իր ընտանեաց անդամները կ'աւելնային, ապրելու համար՝ հարկ եղաւ որ տարին երկու Թատրերգում գրէ, ու այս նպատակին հասնելու համար, աշխատանքի բանադատեց ինքզինքը, նոյն իսկ այն օրերն ու այն հօրթնակները՝ ուր հիւանդ էր, հարկ էր որ տաղանդը ամէն ժամ անոր իրեն ու հրամանները կատարելու պարտաւոր դառնուէր։ Շիլլեր երբեք չառ չէր խմեր. չառ ժուժկալ էր, բայց իր փիլիսոփայական ակութիւններու վերլուծանողներուն մէջ, նկատեցաւ իր այժմը կազդուրելու՝ քիչ մը liqueurով եւ ուրիշ նոյնատեսակ օգուտներ ըմպելիներով։ Այս ունակութիւնը ա՛յն միայն մատնեցուց անոր տուժողութիւնը, այլեւ վնասեց անոր երկարութիւններուն։ Այս պատճառէն կը վերագրեմ ա՛յն Թերութիւնները՝ զորս գերբնաիր միտքեր կը դառնեն անոր գրուածքին մէջ։ Բոլոր այն դրուագները որոնք իբր անձէդ կը քննադատուին, եւ պիտի կարենայի անասանական դուռագներ կոչել, քա՛ղի Շիլլեր զանոնք գրած է ա՛նպէսի ատեն մը՝ ուր ինքը զուրկ էր նպատակայարմար ճշմարիտ գաղափարները գտնելու կարողութենէն։ Ամենամեծ յարգանքն ունիմ բայսրոյ հրամայականի մասին, գիտեմ բոլոր այն օգտաւէտ արդիւնքը՝ զոր սա կրնայ արտադրել։ Բայց պէտք չէ չափազանցել զայն, քանզի մարդի բացարձակ անկախականութեան այս գաղափարը ա՛լ չառաջնորդեր որ եւ է լաւ բանի...»

* * *

Ֆիզիքական այս ձախող արամադրութիւնը, աշխատանքի այս զեղծումը, բնականաբար կը բացայայտուի՝ անհամբերութիւնները՝ զորս Շիլլեր չէր կրնար զսպել, եւ որոնք երբեմն կը զարմացնէին ու կը չփոթեցնէին օտարները։ Մանուշաւան այցելութիւն մը յանախ ամենաւերջութիւն կը պատճառէր անոր։ որոշ ժամուն կը սպասէր ասժանելի արտայայտութիւնով մը։ Անակնկալ հիւր մը մերթ անդիմադրելի դեղութեան նպատակ մը կը բերէր անոր վայ։

«Օր մը, կ'ըսէ կէթէ կը պատմէր Կրիւնբրի, երբ Շիլլերի տունը կը գտնուէի, դուքս զարնուեցաւ։ Շիլլեր ցասկեց, բացաւ դուռը։ Այնտեղ, Պերլինցի չուտ չնորհագէտ, երիտասարդ վիրաբոյժ մը էր, որ անոր հարցուց թէ կրնա՞ր վայելել հոգակաւոր Շիլլերէն ընդունուելու մեծ պատիւն ու հաճոյքը։ Շիլլեր անոր պատասխանեց խստօրէն։

«Ե՛ս եմ Շիլլերը։ այսօր չէք կրնար անոր հետ խօսիլ...»

«Ու, եւ մղելով օտարականը, երեսին դռան դուռը։»

Կէթէ դարձեալ սրամտօրէն դիտել կուտար թէ նման այն ակարգակոյր բնութիւններուն՝ որոնք կարօտ են աղապատանքի ու նիւթական խնամքի, Շիլլեր երբեմն չատ կը հպատակէր կիներու ազդեցութեան։

Եւ սակայն այս դիտողութիւններէն, որ եւ է մեկը չէր ակարացներ ա՛լ միայն այն մեծ լիշատակը՝ զոր կէթէ պատած էր իր բարեկամին նկատմամբ, ոչ ալ այն բարձր համարումը՝ զոր կ'ազդէր ներշնչել զայն բնաւ չեռ չցոյներուն։ Դիպուածօրէն կարդալով Շիլլերի քանի մը խօսքերը, զոր տիկին մը նօթագրած էր, մինչդեռ Շիլլեր թելը կ'առնէր անոր առն մէջ, կէթէ կ'ըսէր Էքքէրմանի,

—«Հան, ինչպէս միշտ, Շիլլեր իր վեհագի ընութեան լիովին տէր կը թուի. այնչափ մեծ է թելի անդնին ոգին՝ որչափ մեծ եղած պիտի ըլլար Գեւանան Խարուրդի մը մէջ։ Ուրեմն կը նեղէ զինքը, ոչինչ կը տեղմէ զինքը կամ ոչինչ կը վայրագրէ անոր մտածումին թռիչը, անոր մէջ բան-կոլ վսեմ գաղափարները միշտ կը թռչին առանց տեղմանելու, առանց անսիտա նկատումներու։ Ահա՛յս պարագային մէջ ճշմարիտ մարդ մըն էր, ու ա՛յսպէս պէտք էր ըլլալ։»

Էքքէրման կը լիշէր մանաւանդ երկոյթի մը, ուր կէթէ, Բիմբրէ գրգռուելով, մինչեւ մեկ ասելիան խանդաւառէն թոյլատրած էր Շիլլերի մասին.

—«Անոր մարմնին կազմութիւնը, կ'ըսէր Բիմբր, փողոցներուն մէջ անոր քալուածքը, անոր չարժումներէն իւրաքանչիւրը սեգ հանդարտանք մը ունէր, միայն աչքերը քաղցրանայեաց էին...»

—«Այո՛, ըսաւ կէթէ, անոր վրայ ամէն բան սիրապանծ ու փառաւոր էր, միայն աչքերը քաղցրանայեաց էին։ Ու իր մարմնին նման եր իր տաղանդը։ Երբ կը սկսէր որ եւ է նիւթի վրայ խօսիլ, խիզախ ու յանդուգն սա՛մ մը կը գործածէր...։ Ուր օրը մէկ անգամ, նոր ու աւելի կատարեալ եակ մը կը դառնար։ Ամէն անգամ որ նորէն կը տեսնէի զինքը, ընթերցումներով աւելի ճոխ, աւելի ներկուած, դասումով աւելի զօրեղ կը գտնէի։ Իր նամակներն են ամենագեղեցիկ լիշատակը՝ զոր կը ժառանգեմ իրմէ, ու անոր ամենալաւ գրածներուն մէկ մասը կը կազմեն։ Իմ գանձերուս մէջ մասնաւոր մը պէս կը պահեմ իր վերջին նամակը։»

Կէթէ, տեղէն ելլելով, գնաց բերաւ զայն։

—«Տեսէ՛ք ու կարդացէք, ըսաւ ինծի տալով զայն։

«Նամակ գեղեցկանիւս տեղով ու անդրադարձ մը գրուած էր։ Բիմբրէն կարդալի՝ այն նամակը։

— «Կը տեսնէք, ըսաւ կէթէ, Բ՛ինպիսի հղօրամիտ եւ ուշադիր դասուածով գրուած է, ու ինչպէս գիրքը ամբարութեան նշան մը չի ցուցներ ընաւ։ Դերազանց ընթիր մը էր ան, ու քաղաքացի մէջ մեզմէ հեռացաւ անդարձօրէն։ Այս նամակը 24 տարեկան 1805 թուականը կը կրէ։ Շիլլեր մոլեռ 9ին մեռաւ։»

ԱԼՖՐԷՏ ՄԷՋԻԷՐ

Թարգ. Ա. Ն. Թ.

(Շարունակելի)

ԱԼՔՈԼԱՍՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

ԱԼՔՈԼԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Անվիճելի ճշմարտութիւն մըն է թէ ոգելից ըմպելին մարդկութեան ամենամեծ թշնամին եղած է այն օրէն ի վեր երբ նոյ, մարդկային ազգին երկրագնահարողը, այգի անկեց, գինի չենեց ու գինովցաւ։ Առաջ բերանք մէկ քանին այն չարիքներէն զորս ոգելից ըմպելին կը պատճառէ։

Ո՞վ է սա մարդը, աչքերը փոսը ինկած, քիթը ուռած, երեսները թռամած, ակռաները թափած եւ վազտոտ կերպով ծերացած։ Ալքոլամոլ մըն է։ Ո՞վ է սա մարդը, դողդոջուն ծունկերով, դողացող ձեռքերով գաւազանին վրայ բլոր մարմնովը ծռած՝ հազիւ հազ կրնայ շարժիլ։ Ալքոլամոլ մըն է։ Տիրդէմ, գբուլիքը կախած կ'երթայ։ Սառցատոքը փնացուցած, վարկաբեկ, առողջութիւնը խանդարուած մարդ մըն է այդ ալքոլամոլը։ Ո՞չ է այդ ամէնուն պատճառը, վասն զի այդ մարդը արբեցողութեան թունաւոր բաժակէն ուռած է երկանկութիւն խմել։

Ամէն մարդ գիտէ թէ առաջին արբեցողը՝ Նոյ ի՞նչպէս գինովութեանը մէջ մերկացաւ եւ ծաղրելի եղաւ իր զաւկին։ Տեսէք սա գինովը, որ փողոցէն կ'անցնի. կը քալէ. թէ կը թուլի։ Ցեղին մէջ թոթխուտը է։ փողոցի ազաքը իր հաւէն կը ծաղրեն զանի։ քար, փայտ, ցեխ, լեմանի կեղեւ կը անկան գլխուն, ու ան կը հայհոյէ։ Հրէից ռաբբիները ուսանողութիւն մը ունին, որ կ'ըսէ. երբ Նոյնահապատ այլի անկեց, սատանան հոն ներկայ էր, ու զոհ ըրաւ ոչխար մը, ուռիւ մը, կապիկ մը եւ խոզ մը։ Այս կենդանիները նշանակ էին գինովութեան այլեւայլ տարբերութիւն։ Երբ մէկը արբեցութեան կը սկսի՝ հեզ եւ ազնիւ է ոչխարի նման, յետոյ կուգայ համարձակութիւնը ու կ'ելայ առիւծի պէս քաջասիրտ, տարիա կը փախուի քիչ առնէն կապկանման լիմարութեան, եւ վերջապէս խայտառակութեան մէջ կը ղլորուի, ինչպէս խոզը ցեխին ու աղտին մէջ։

Մարդէս մը տիրոջ ծաւալ ալիքներու նման անհանգարտ ու խռով է, եւ անոր միտքը՝ ծաւալ յատակէն աւելի պղտոր եւ աղմամ։ Զգաստութիւնն է որ մարդը կը պահէ իր պատուոյն մէջ, իսկ արբեցութիւնը տանիսոնս կ'ընէ ամէն չափ ու սահման եւ մարդը անզուսպ եակի մը կը փոխակերպէ։

Սատանան երիտասարդի մը առաջորդ հոգ, ուռ, որոնց վրայ առաջ եկած հանդերը արտադրած են ծառեր եւ մամուռներ։ Ամպերու ջուրերէն պայցած են լճակին եւ գետակին անուշ ջուրերը։ Բուսական նուիրութիւնը կերպարանափոխ ըրած է զայն. բայց այս լճին, հողին, ուռիին ու մեր ոգելիքներուն տակ վերջապէս, սատանայ զանգուած մը կը գտնուի որ կը ծիծաղ ծաւալուի վրայ, իր թեթեւութեան պատճառաւ։ Այո՛, պղտորակ մըն է որ կը քալէ կը տանի մեզ. եւ տես ինչո՛ւ համար, հոս բնակելէնս ի վեր, ա՛յ մեկ գալատաղ ու քար գտանք անոր մակերեւոյթին վրայ։ Ահա ինչո՛ւ համար իր ծաւալերգները ուղղուդ ձեւ մը ունին, եւ երբ հիւսիսակողմեանները համար ծաղրանքներ փոքրիկներ՝ առաջը երեսն ելաւ գեղեցիկ տաղ տանչալի խորութեամբ, վերջապէս ինչո՛ւ համար ծաւալաղացքը անդրալի էր ծաւալերգքին վրայ, քանի որ լրձանքը եւ հակայարձանքը իրենց հետ կը բերս ձրացնէին եւ կ'իլեցնէին ամբողջ թերաս կղզին։

—Արդարեւ, պարոն Հապսը, ամէն ինչ կը լուսաբանի, պատասխանեց տիկին Բոլինա Պէրնէթ։ Զեր նախադրումները սխալած չեն։ Սակայն խնդրեմ բացատրեցէք թէ ի՞նչպէս կ'ելայ որ մակընթացութիւնը քիչ մը դադրի կ'ելայ Գոթերսի հրատարդանը նոր հասած ատենին։

—Որովհետեւ հոս հասած ատենին թերակղզին ամերիկեան ցամաքին կապուած էր իր դիւրաբեկ պարանոցով։ Ուստի կը դիմադրէր լրձանքին, եւ հիւսիսային ծովերէրքին վրայ՝ ջուրերու մակերեսը կը տեղափոխուէր երկու տանչալի, փոխանակ քան տանչալի տեղատուութեան։ Այսպէս գետաշարժի հետեւանք առաջ եկած անկանումի վարկեանին սկսեալ, թերակղզին վեր ելած ու վար իջած է տեղատուութեան տանն։ Այս պատճառաւ, երբ քանի մը օր առաջ գնուութիւններ կատարեցինք լուսնի առաջին քառորդին, ծովախաղացքը չառ ոնոյնան գտանք։

(Շարունակելի)

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 93

ԾԲԹԵԼ ԳԱՅԷՆ

ԴԷՊԻ ՄՈՒԹՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԴԷԼՈՒԽՍ Ա.

ԾՓՈՒՆ ԱՄԲՈՑ ՄԸ

—Բայց ինչպէս կ'ելայ դէպքը Թոմաս Պէրէ, անգամ մըն ալ փթթեցնելով մատղրը։ Ի՞նչպէս կրնամ սխալած ըլլալ։ Անկիւն մըն ալ չտեսել չեմ գիտեր եղեր։ Ուրեմն կոյր եմ եղեր։ Եթէ այդպէս է, ինձի ուրիշ բան չի մնար ընել՝ եթէ ոչ գլխիվայր նետուիլ սարաւանդէն վար...

—Պարոն Պէրէ, ինքզինքիդ մի մեղադրէք, բաւ ձեռքը Հոպսը ծանր ձայնով մը։ Ո՞ւ եւ է սխալ չէք ըրած ձեր գնուութեան մէջ, հետեւաբար ինքզինքնիդ մեղադրելու պատճառ մը ալ չունիք։

—Ըսել է դուք միայն լսեցուցիր էք։

—Եւ ալ ձեզի պէտ լսեցուցիր չեմ բնաւ, պարոն Պէրէ։ Հեռեցէք ինձի մը-մի ընել, ինչպէս նաեւ դուք, տիկին Բոլինա Պէրնէթ, Մեծ ու լիանպաս Լանկ, յարեց տեղակալը, իր ընկերներուն խօսք ուղղելով։ Մեկ բան կը խնդրեմ ձեզէ. բացարձակ գաղտնապահութիւն։ Աւելորդ պիտի ըլլայ տարբերել, եւ Թերեւս վնասեցնել մեր ընկերները։

Տիկին Բոլինա Պէրնէթ, իր ընկերուհին, լիանպասը եւ Թոմաս Պէրէ մտածեցան եղեր էին։ Պատասխան տուող չեղաւ, բայց լռելեայն հաւանութիւն մը գոյացաւ՝ յառաջիկայի գաղտնիքը չմանս ձեռնելու համար։

—Բարեկամներս, երբ մեկ տարի առաջ, անգլիական Ամերիկայի այս ծայրը հասանք, այն տան Պոթըրսի հրաւիրեցին մեզ՝ նոր տարուան հանդիսութեան համար. այս բանը յանախ վերցրեցան, աղջա, Թոյլ ու ճաղաղ կը դարձնէ անոնց սիրտը։ Որչափ աւելի բոլոր բանուորք անձնասէր ըլլան փիլիսոփայական այս ալեզան դպրոցներուն, նոյնչափ աւելի գէշ կը դրեն։ Ընդհակառակը, ամէնէն լաւ գրող Դերմաններն ասոնք են, որ, իբր գործի մարդեր, իբր կենցաղագէտ մարդեր, միայն գործնական գաղափարները կը ճանչնան։ Այսպէս է որ Շիլլերի սէր կը տանայ համակ իր գեղեցկութիւնն ու համակ իր ազդեցութիւնը, երբ ա՛լ չի փիլիսոփայեր...,

Փիլիսոփայութիւնը չէր Շիլլերի միակ թշնամին։ Կէթէ որ անոր օգնած էր Վալենշթայնի նիւթին տիրելու, ճշդօրէն դիտել կուտար թէ պատմական դեռ շատ ու շատ տարեներ զանց առնուած էին, ու անոր ներքեւ ալ բացարութիւնով, իր բարեկամը կարծես թէ կը նեղուէր «ծարլեղ պատմագրութենէն»։

Շիլլերի նկարագրին ինչ ինչ տեսակ կողմերուն, ինչպէս եւ անոր տաղանդին թուլացուցիչներուն իսկական պատճառն էր հիւանդութիւնը։

«Երբոր անոր հետ ծանօթացայ, կ'ըսէ կէթէ, կարծեցի թէ չորս շաբաթ միայն կրնայ ապրիլ։»

Առիթ էր մտածելու թէ անոր միտքը բացարձակապէս հանդարտ չէր, այլ մշտնջենապէս յուզմունքից վիճակ մը ունէր, մանաւանդ որ կէթէ կը լրէ։

«Ան բնաւ հանգիստ չունէր, ու երբեք չէր կրնար վերջացնել ինչ որ սկսած էր։»

Իրօք, այս երկուքին միջեւ տեղի ունեցած թղթակցութիւնէն կը տեսնուի թէ կէթէ Շիլլերի վրայ յանախ բարոյական բանադատում բանեցուցած է, որպէս զի այս վերջինը որոշ ուսարեալ իր Թատրախաղերը։ Շիլլերի գաղափարապաշտութիւնն ու հոգիի ազնուութիւնը ա՛լ աւելի նպաստեցին անոնցմէ մեծ հիւանդաս վիճակը։

«Անոր ընդհակառակ էր, կ'ըսէ կէթէ, մարդի անկախականութիւնն, ու ես կրնամ գրեթէ ըսել որ այս գաղափարը մահացուց զինքը, քանի այս գաղափարին մասնամասը իր փիլիսոփայական ընութենէն կ'ազդէր պահանջել այժմէն վեր ճիգեր։ Երբ Վայմար ժամանեց Շիլլեր, մեծ-դուքսը հազար թալէրի տարեթոշակ մը յատկացուց անոր, ու պատասխանատուութիւն ցոյց տուաւ միանգամայն այս տարեթոշակին կրկնապատիկը վճարել, եթէ երբեք, ո եւ է հիւանդութեան հետեւանօք, հարկադրուէր կասել իր աշխատանքին մէջ։ Շիլլեր մեյմեց այդ վերջին առաջարկը ու երբեք չուզեց լիւծնել անոր գործադրութիւնը։

«Տաղանդաւոր եմ ես, կ'ըսէր, պէտք է որ կարենամ ինքնուրոյն ըլլալ։» Բայց որովհետեւ, իր վերջին տարիներուն մէջ, իր ընտանեաց անդամները կ'աւելնային, ապրելու համար՝ հարկ եղաւ որ տարին երկու Թատրերգում գրէ, ու այս նպատակին հասնելու համար, աշխատանքի բանադատեց ինքզինքը, նոյն իսկ այն օրերն ու այն հօրթնակները՝ ուր հիւանդ էր, հարկ էր որ տաղանդը ամէն ժամ անոր իրեն ու հրամանները կատարելու պարտաւոր դառնուէր։ Շիլլեր երբեք չառ չէր խմեր. չառ ժուժկալ էր, բայց իր փիլիսոփայական ակութիւններու վերլուծանողներուն մէջ, նկատեցաւ իր այժմը կազդուրելու՝ քիչ մը liqueurով եւ ուրիշ նոյնատեսակ օգուտներ ըմպելիներով։ Այս ունակութիւնը ա՛յն միայն մատնեցուց անոր տուժողութիւնը, այլեւ վնասեց անոր երկարութիւններուն։ Այս պատճառէն կը վերագրեմ ա՛յն Թերութիւնները՝ զորս գերբնաիր միտքեր կը գտնեն անոր գրուածքին մէջ։ Բոլոր այն դրուագները որոնք իբր անձէդ կը քննադատուին, եւ պիտի կարենայի անասանական դուռագներ կոչել, քա՛ղի Շիլլեր զանոնք գրած է ա՛նպէսի ատեն մը՝ ուր ինքը զուրկ էր նպատակայարմար ճշմարիտ գաղափարները գտնելու կարողութենէն։ Ամենամեծ յարգանքն ունիմ բայսրոյ հրամայականի մասին, գիտեմ բոլոր այն օգտաւէտ արդիւնքը՝ զոր սա կրնայ արտադրել։ Բայց պէտք չէ չափազանցել զայն, քանզի մարդի բացարձակ անկախականութեան այս գաղափարը ա՛լ չառաջնորդեր որ եւ է լաւ բանի...»

* * *

Ֆիզիքական այս ձախող արամադրութիւնը, աշխատանքի այս զեղծումը, բնականաբար կը բացայայտուի՝ անհամբերութիւնները՝ զորս Շիլլեր չէր կրնար զսպել, եւ որոնք երբեմն կը զարմացնէին ու կը չփոթեցնէին օտարները։ Մանուշաւան այցելութիւն մը յանախ ամենաւերջութիւն կը պատճառէր անոր։ որոշ ժամուն կը սպասէր ասժանելի արտայայտութիւնով մը։ Անակնկալ հիւր մը մերթ անդիմադրելի դեղութեան նպատակ մը կը բերէր անոր վայ։

«Օր մը, կ'ըսէ կէթէ կը պատմէր Կրիւնբրի, երբ Շիլլերի տունը կը գտնուէի, դուքս զարնուեցաւ։ Շիլլեր ցասկեց, բացաւ դուռը։ Այնտեղ, Պերլինցի չուտ չնորհագէտ, երիտասարդ վիրաբոյժ մը էր, որ անոր հարցուց թէ կրնա՞ր վայելել հոգակաւոր Շիլլերէն ընդունուելու մեծ պատիւն ու հաճոյքը։ Շիլլեր անոր պատասխանեց խստօրէն։

«Ե՛ս եմ Շիլլերը։ այսօր չէք կրնար անոր հետ խօսիլ...»

«Ու, եւ մղելով օտարականը, երեսին դռան դուռը։»

Կէթէ դարձեալ սրամտօրէն դիտել կուտար թէ նման այն ակարգակոյր բնութիւններուն՝ որոնք կարօտ են աղապատանքի ու նիւթական խնամքի, Շիլլեր երբեմն չառ կը հպատակեր կիներու ազդեցութեան։

Եւ սակայն այս դիտողութիւններէն, որ եւ է մեկը չէր ակարացներ ա՛լ միայն այն մեծ լիշատակը՝ զոր կէթէ պատած էր իր բարեկամին նկատմամբ, ոչ ալ այն բարձր համարումը՝ զոր կ'ազդէր ներշնչել զայն բնաւ չեռ չցոյներուն։ Դիպուածօրէն կարդալով Շիլլերի քանի մը խօսքերը, զոր տիկին մը նօթագրած էր, մինչդեռ Շիլլեր թելը կ'առնէր անոր առն մէջ, կէթէ կ'ըսէր Էքքէրմանի,

—«Հան, ինչպէս միշտ, Շիլլեր իր վեհագի ընութեան լիովին տէր կը թուի. այնչափ մեծ է թելի անդնին ոգին՝ որչափ մեծ եղած պիտի ըլլար Գեւանան Խարուրդի մը մէջ։ Ուրեմն կը նեղէ զինքը, ոչինչ կը տեղմէ զինքը կամ ոչինչ կը վայրագրէ անոր մտածումին թռիչը, անոր մէջ բան-կոլ վսեմ գաղափարները միշտ կը թռչին առանց տեղմանելու, առանց անսիտա նկատումներու։ Ահա՛յս պարագային մէջ ճշմարիտ մարդ մըն էր, ու ա՛յսպէս պէտք էր ըլլալ։»

Էքքէրման կը լիշէր մանաւանդ երկոյթի մը, ուր կէթէ, Բիմբրէ գրգռուելով, մինչեւ մեկ ասելիան խանդաւառէն թոյլատրած էր Շիլլերի մասին.

—«Անոր մարմնին կազմութիւնը, կ'ըսէր Բիմբր, փողոցներուն մէջ անոր քալուածքը, անոր չարժումներէն իւրաքանչիւրը սեգ հանդարտանք մը ունէր, միայն աչքերը քաղցրանայեաց էին...»

—«Այո՛, ըսաւ կէթէ, անոր վրայ ամէն բան սիրապանծ ու փառաւոր էր, միայն աչքերը քաղցրանայեաց էին։ Ու իր մարմնին նման եր իր տաղանդը։ Երբ կը սկսէր որ եւ է նիւթի վրայ խօսիլ, խիզախ ու յանդուգն սա՛մ մը կը գործածէր...։ Ուր օրը մէկ անգամ, նոր ու աւելի կատարեալ եակ մը կը դառնար։ Ամէն անգամ որ նորէն կը տեսնէի զինքը, ընթերցումներով աւելի ճոխ, աւելի ներկուած, դասումով աւելի զօրեղ կը գտնէի։ Իր նամակներն են ամենագեղեցիկ կողմը. չէին կրնար նշմարել ծաւալուն հրիզօնը, որ հիմա ամէն կողմերէ կը շրջապատէր զայն։ Եթէ երբեք Պարբրաթ հրատարդանը քանի մը հարիւրամեակ աւելի բարձր ըլլար Ովկէանոսին մակարդակէն, որչափ պիտի երեւար անանց չրջագիծը եւ կղզիի վերածուած ըլլար։

Բուռն յուզում մը տեղմեց ամէնուն սիրտը, ի տես Ֆոր-Լաֆերտոնի ու իր բնակիչներուն, ծաւալուն բացերը մղուած եւ խաղալիկը դարձած ալիքներու եւ հովերու։

—Այսպէս, պարոն, կը լուսաբանուին ձեր դիտած բոլոր զարմանալի ու անբացատրելի եղանակութիւնները, ըսաւ տիկին Բոլինա Պէրնէթ։

—Այո՛, տիկին, ամէն բան կը լուսաբանուի, պատասխանեց տեղակալը։ Վիքթորիա Թերակղզին, հիմա կղզի, զոր իր խարիսխին վրայ հաստատած կը կարծէինք, ընդարձակ պղպղոյզ մըն էր, դարերէ ի վեր միացած ամերիկեան ցամաքին, Տակաւ հովը հոն հասած է հող, ուռղ, որոնց վրայ առաջ եկած հանդերը արտադրած են ծառեր եւ մ

դուն, դատարան, որ չգլուխցնեն այն անմեղ գառնուկներէն մէկը։ Զգոյշ եղիք ծնողնե՛ր, ձեր պատասխանատուութիւնը ծանր է։ Զգուշացիր, դո՛ւն ալ, պատան, մէկ գուրգէն զգուշացիր։ Ինչպէս կարելի՝ էր փոխիս ու օձէն էր խրալիս, այնպես հեռացիր մէկ գուրգէն։ Ճամբայ ինկողը արդէն կէսը կարած կը համարուի. մէկ բաժակ խմողը գինեմոլութեան դերին էր դառնալու։ Դուք որ այս տողերը կարդացիք, մէկդի նետեցէք բաժակը, ու խնայեցէք ձեր պարգասիութիւն, քսակին, առողջութեանը, պատուոյն ու կեանքին։

ՅՈՎՍԷՓ ՀԱՅԿԱԶՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՀԱԼՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Բանակցութիւններ մօտայուս. — Հաշտութեան պայմաններ. — Պատերազմին տարուցակութիւնը կամ դադարումը.

Բարիզ, 9 յունիս.— Թանգ հաղորդութեան խնդրոյն առթիւ կ'ըսէ.— «Բեդերսպուրգէն ուղղուած հեռագիր մը Թոյլ կուտայ մտածել թէ Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ բանակցութեանց սկսիլը մօտալուտ է։ Այդ հեռագրին նայելով, ռուս կառավարութիւնը ծանուցեր է Ուաշինկթընի եւ Բարիզի իր դեսպաններուն թէ կը փափաքի դիմել Ճապոնի պայմաններ։ Մեր առած տեղեկութեանց նայելով՝ այդ լուրը իր ներկայացուած վիճակին մէջ ճիշդ չէ։ Մեր դիտմամբ այն է թէ վերջ լուսած հեռագիրները առկուին չեն զրկուած Ուաշինկթընի եւ Բարիզի ռուս դեսպաններուն։ Ընդհակառակը, սա յայտնի է թէ հաղորդագրութիւնը ալ եւս բացարձակապէս ներկայացուած չէ ռուս կառավարութեան ազնու եւ թէ ալ եւս չի բաւականար այդ խնդիրը մէկ կողմէ ելլալ պատասխանատուութիւն ստանցող մարդուս մը։ Պէտք է մէյ մը կրկնել, խնդիր չէ դիտուլ թէ Ռուսիա կռնա՞ թէ ոչ չարունակել պատերազմը. անշուշտ կռնայ, ոչինչ կարուր կէսը այդ չէ։ Գիտալիք բանը այն է թէ իր չարը կը պատնէշէ որ չարունակէ, եւ կամ թէ Ռուսիոյ համար չանա՞ւոր է անմիջապէս հաշտութեան բանակցութեանց ձեռնարկել։ Խնդիրը երբ այս կերպով ներկայանայ, կարելի է մեր կարծիքին նայելով, առանց վարանելու պատասխանել թէ, նկատողութեան առնելով պատերազմին անցեալ ընթացքը եւ անկէ առաջ եղած հանանգամանութիւնները, Ռուսիոյը ուրեմն օգտակար կերպով պիտի բանակցին ա՛րդեն առանց որ Ճապոնները ուսական հողի վրայ փոխադրած չլլան պատերազմը։ Նիւթապէս ու բարոյապէս Ռուսիոյը նպաստաւոր դիրք մը ունին անմիջական հաշտութեան մը համար, մինչդեռ երկու միասին այդ դիրքը պիտի չունենան՝ յապաղած հաշտութեան մը վրայ բանակցելու համար։ Շատ կարուր է որ Վլատիվոսթոք եւ ծովեղերեայ նահանգները դուրս մնան զինուորական վիճառութենէն։ Տարօրինակ բան մըն է այն ընթացքը, որով ուզուած է Ճապոնի պայմանները գիտնալ, սակայն անոր կողմէ չմանուցուած։ Ճապոնները իրենց պայմանները այն օրը պիտի ցնդեն, երբ բացարձակ առաջարկութեան մը հանդէպ գտնուին. մինչեւ այն օրը խոնարհ եւ օրինաւոր լուութիւն մը պիտի պահեն։ Այս պայմաններուն մէջ Ռուսիոյ չանը պիտի պահանջէ, այդ առաջարկութիւնը քննելով, գիտնալ թէ ինչ են այն առաջարկութիւնները որոնց վրայ պիտի վիճառանին։ Աղեկարեր եւ ապարդիւն ընթացք մըն է պատերազմը չարունակել այն պատճառին համար թէ հաշտութեան պայմանները յայտնի չեն։ Այսօր բոլորովին յայտնի կ'երեւայ թէ այդ ընթացքը ռուսական երկրին համար ամէն տեսակ վտանգներ մէջտեղ կրնայ առաջ բերել, յարձակական չունենալու։»

ԶՈՒՇԻՄՍՅԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

Վերջին արձագանգ. — Նոր մանրամասնութիւններ. — Ճակատամարտին հետեւանքները. — Ռոճեսթվենսքի ծովակալը։

Հանսոն, 9 յունիս. — Ռուսական Սիսոյէ-Վէյիքի մարտանաւին հրամանատարը որ Հիրոյշիմա ժամանեց յունիս 6ին, սա տեղեկութիւնները տուաւ իր նաւին ընկղմանան վրայ։— «Մայիս 27ին, ի բրիւսան ժամ 7.30ին ռումբ մը զարնուեցաւ դեկին եւ անդօրանքի վիճակի մէջ թողաց զայն։ Գիլերը թարփիլանաւեր յարձակեցան, բայց առանց մեկը մեր նաւին զարնելով հրդեհ առաջ բերաւ։ Հանեցաւ առաւօտ ժամ 9ին, Սիսոյէ Վէյիքի ընկղմեցաւ, Զուշիմայի արեւելեան կողմէն երեսուն մղոն հեռաւորութեան պատառած վիճանեալ քանանգօթը նուազեր է։ Երկու պատերազմական ճակատամարտին առնն Ուսրաի հրամանատարը զրահապատ նաւարանի մէջ էր գտնուած, երբ հոն ռումբ մը պայթեցաւ, առանց վիրաւորելու հրամանատարը։ Ծառայ հրամանատարը իր երկրորդը թաղուց կամրջակին վրայ եւ վերնայարկը գնաց, առաջ եկած հրդեհը մարել տալու եւ վիրաւորներուն օգնելու համար։ Նոյն պատահանն հրամանատարը ռումբի կտորներէ զարնուեցաւ ալ տրանցէն, ձախ տրունգին պնդէն եւ գլուխին. մէկ քանի վայրկեան գիտակցութիւն մը չունենալ։ Ինքնաշարժ նաւերուն հրամանատարը ռուսական նաւատորմը ռուսական Ռէյնէնքամպֆ զօրավարը։ Ուրեմն ճարտնական այդ զօրախումբը կրնար է ոչնչել Թուսիմէնի եւ Պո-Լո-Հո-Թաւնի հովիտներէն եւ Մանչ-Տան-Տիանէն։ Բանի որ տեղեկութիւն չկայ Բարէսի հիւսիսային կողմն կատարեալ վրայ, այդ տեսակ ծրագրի մը կիրառումը հաւանական չի նկատուիր. միայն սա զարմանալի կ'երեւայ թէ կարելի եղած է գաղտագրի գործադրել, առանց հանգուցելու Ռուսերուն կողմէ, որոնց ձեռքը կը գտնուի Բիւ-Ջիսն։ Ինչ որ ալ ըլլայ սակայն, կը կարծուի թէ եղածը գործունէութեան պարզ վերսկսում մը է, առաջին քայլ մը դէպի Օմէզ։ Ճարտնական զինուորներու շարժում մը Վլատիվոսթոքի մօտերը այդ տեղերը՝ նուազ բնական չէ այս պահուս, երբ Իւսերը լուսակալ. կեան նշաններ ցոյց կուտան Ֆի-Բուլի կողմերը. զարմանալի է թէ երկու կողմերը սպառնական ընթացքի մը չեն հանու

նաւը կ'երթային, մակոյկը չրջկաւ, սակայն մէկինները ազատուեցան։

Օրթագիւղի հանգուցեալ Տ. Դանիէլ քահանայի որդին Սիրունակ էֆ. Սկիւտարէն նաւակով Օրթագիւղ դարձած պահուն նաւակը չրջկաւ։ Սիրունակ էֆ. նաւակին մէկ ծայրէն բռնած մէկ քանի անգամ ծովին տակը գնաց ու վեր եկաւ՝ մահուան գեմ մաքառելով. վերջապէս Շերքէթի լշգենաւ մը օգնութեան հասնելով ազատեց. նաւավարին համար կ'ըսուի թէ խեղդուած է։

Շերքէթի 38 թիւ լշգենաւը, որ Վերին Վատրէ կ'իջնէր եւ ամէնէն սուտիկ մէջտեղն Օրթագիւղի ալիւէէն կ'անցնէր, բուսական վնասուեցաւ։ Նաւի կողմի ծանկերը կարը կարը եղաւ եւ եղերքի երկաթ ձողերը կտրեցան։ Նաւապետին խրիկը խրատուեցաւ, սակայն նաւապար՝ Ազիզ էֆ. մաքի արթնութիւնը չկորսնցնելով վառնգաւոր դիրքէ մը ազատեց լշգենաւը, վասն զի մէկ կողմին վրայ այնքան ծռած էր որ ջուրերը ներս պիտի խուժէին. վերջապէս լոլոգեցաւ Պէյլիքթաշ առնիլ։ Շոգենաւին խրիկներուն ապակիները կտրեցան եւ նաւէ զատնդան մասերը վնասուեցան։ Շոգենաւը հիմա կը նորոգուի։

Սկիւտարի, Պէյլերպէյի ու Գալաթայի ճանապարհներն ալ ապակիներ կտրեցան, պարէզներու մէջ պղտաւոր ծառերը ապալեցան եւ բանջարեղէնի պարէզները վնասուեցան։ Պէյլերպէյի մօտ Նոքաքաշ Փաշազատ ճեմալ պէյի ասէնը լաւ վնասուեցաւ եւ հոն գտնուող կապտան Մէհմէտ, մայրը ու աղջիկը փլատակներու տակ մնալով մեռան։ Նոյն կողմը ուրիշ ասն մէն ալ փլաւ, սակայն մէջը գտնուողները ազատուեցան։ Ալէմ Տաղի ճամբուն վրայ քէօշկեր վնասուեցան եւ ծառեր արմատիւ եղան։ Նկարագրեմ մը, որ խանութին տակը նստած էր, փոթորիկէն քլուելով մոտակայ տան մը մէջ նեռուեցաւ։ Պէյլերպէյի մէջ Ֆընթըքլիի կողմը նորակառոյց ասն մը բոլորովին տեղէն հանուելով տարաւ չէնքը ցիրուցան եղաւ։ Պէյլերպէյի մէջ 3 ասներ փլան եւ մարդ կին մը փլատակներուն տակ մնալով մեռան. աղջիկ մը ալ վիրաւորուեցաւ։ Բայրամ չէսմէ ասներ ալ մասամբ փլան։

Պոլսոյ կողմը՝ Եէնիքաբուի ու Սամաթիայ կողմերն ալ ասներ վնասուեցան։ Մեվլեխանէի դրան մօտ խոշոր ծառ մը ապալելով երկու ասներու վրայ ինկաւ եւ փլուցաւ։ Խասգիւղի կողմը հեղեղներէն երկու ասներ փլան, բայց մարդ կորուստ չպատահեցաւ։

Ծովի ու ցամաքի վրայ այնքան ուժեղ գործելէ եւքը փ Թորիկը դադրեցաւ՝ մարդ անձրեւելով եւ մերթ քիչ մը արեւ բացուելով. գիշերը նորէն ամպամած էր եւ կը փայլատակէր։ Երէկ առաւօտ դարձեալ հանդարտ էր օդը, սակայն ժողովուրդը դեռ ասլի օրուան արկածներուն պատասխանելու համար կը գտնուէր, երբ օդը նորէն սկսաւ ծանրանալ ու մթագնիլ. նորէն սեւ ու ամպիկ ամպերը երեւան եկան, ժամը 5ին երկինք կը գոռային. հեղեղնաւ այնքան մաքը կտրեց որ կարծես գիշեր էր եւ շատ տեղեր հարկ եղաւ ճրագ վառել։ Նորէն սկսաւ փոթորիկը, բայց այս անգամ խոշոր ու շատ խոշոր կարկտաւով եւ տեղատարափ անձրեւով։ Այս անգամ ալ Ռումելիւրի ու Բեյօղլի կողմերը ամէնէն աւելի զգալի եղաւ։ Վերին Վատրէի եւ Կղզիներու կողմը գրեթէ շատ զգալի չէր։ Կարկուտը այնքան սաստիկ էր որ բանջարեղէնի պարէզներու եւ պղտաւոր ծառերու մեծ վնասներ պատճառեց։ Երէկ հեղեղներն ալ սաստիկ էին, մանաւանդ Գալաթայ ու Պոլսոյ կողմերը։ Պոլսոյ Ենի Ճամիի կողմը, ուր բաւական կար երկուշաբթի ըլլալով, մեծաքանակ ապրանքներ՝ ծաղիկ, միս, բանջարեղէն եւ այլն հեղեղներէն քշուեցան։ Բեյօղլի Մեծ փողոցին դէպ ի Թաքսիմ ուղղութեամբ ալ կողմի չէնքերուն ապակիները կտրեցան կարկուտէն։ Նոյնպէս Թէփէ ու Բանկալթիի կողմերը։ Գալաթայ, Թոփխանէի, Թաթավլայի, Շիշլիի, Նշանթաշի, Տալաց Տէրէի, Գասըմ Փաշայի ու Խասքէօյի կողմերն ալ ասներու ապակիները կտրեցան։ Բէթի Շանի թաղապետական պարէզին մէջ մէկ քանի ծառեր ու կաղի լապտերներ ապալեցան, նաւանգիտոցին մէջ խարսխած նաւերէն շատերուն պրանները խզուեցան, բ՚ոց բարեբաղդաբար արկած չպատահեցաւ։

Էյուպի պարէզներուն մէջ պղտաւոր ծառերուն տերեւները ու պտուղները թափեցան եւ բանջարեղէններն ալ հեղեղներէն քշուելով տարուեցան։ Պոլսոյ զանազան կողմերը հեղեղները այնքան սաստիկ էին որ շատերը կառքով կամ բեռնակիրներու կռնակը ելլելով կ'անցնէին։ Բեռղեխանէի գետակն ալ լրջեցաւ։

Այասոֆիայի մզկիթին մինարէներէն մէկին ամէնէն վերի մասը փոթորիկին սասանութենէն վար ինկաւ։ Սիրքէճիի կայարանին ժամացոյցին վրայ կայծակ իջաւ, բայց վնաս մը չպատահեցաւ։

Վերջապէս կիրակի օրուան եւ երէկուան փոթորիկները նիւթական մեծամեծ վնասներու պատճառ եղան։ Հիմա ապահովագրական գրասենեակներուն այնքան խնդրանք կայ որ գիշերը բաշխուած են։

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, կայս. Իրատէի մը համաձայն կազմուած յանձնաժողովը ամէն տեսակ օգնութիւն կը հասցնէ փոթորիկէն վնասուածներուն։ Նաւ մէկ կողմէ ընդհանուր վնասին ցուցակը պատասխանատուվրայ։ Ռոմիկանութեան թաղապետական պարտականութիւն ամէն կողմ կը խուզարկեն, արկածեալներուն պէտք եղած օգնութիւնները հասցնելու համար։

ՎԱՍՐՖ ՓԱՇԱ, յանձնապահի կարգադրութեան նկարիչը, կիրակի օրը մեռաւ եւ յուղարկաւորութիւնը կատարուելով, մարմինը ամփոփուեցաւ Եանիկապի Թէքէքէն դամբարանին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը բարոյական ցաւակցութիւն յայտնել տալ անոր ընտանիքին։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ գանձատանին ատենագրութեան հանդէսին ներկայ գտնուող օսմ. պատուիրակութիւնը, երէկ, կ. Պոլիս դառնալով ուղղակի կայս. Պալատ գնաց։

ՇՈՒՏՐԱՑԻ մէջ երկրաշարժէն վնասուողներուն համար նոր աղաւաղներ պիտի չինուին եւ վեց հարիւր վրան պիտի ղրկուի հոն։

—Առջի օրը քանի մը զինուորական բժիշկներ եւ դեղեր Շքեսարա ղրկուեցան՝ երկրաշարժէն վիրաւորուածները դարմանելու համար։

ՀԱՊԵԾ պատուիրակութիւնը որ ժամանակէ մը ի վեր կ. Պոլիս կը գտնուի, վաղը Վիէննա պիտի ուղեւորի։

ԾԱՂԿԱՏՏԻՆ ՇԻՃԱԴԵՂԸ.— Բժշկական վարժարանին ուսուցիչներէն Րիֆաթ Հիւսմէտաին փաշա, որուն համար ծանուցուեցաւ թէ ծաղկոթին դէմ չիմացդեղ մը գտած է, այդ մասին պատրաստած տեղեկագիր մը կայ։ Պոլսոյ մասոյց։ կայս. Իրատէ մը հրամայեց յանձնաժողով մը կազմել այդ չիճադեղին փորձը կատարելու համար։ Ծանձնաժողովը այս չաբթաս գործի ձեռնարկելով ձիերու վրայ փորձեր պիտի կատարէ։ Րիֆաթ Հիւսմէտաին փաշա իր այդ գիւտը հաղորդած է Բարիզի եւ Եւրոպայի միւս բժշկական վարժարաններուն։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ թագաւորին ԱՆՖիբրիթ զբօսանաւով Ռուսիա պիտի երթայ։ կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ օսմանեան ազգայիններու ալցելութիւն տուաւ։

—Տրապիզոնի Առաջնորդ Տ. Ներսէս եպիսկ. Աբսալեան, մայիս 8ին, Բէյլի Դերման գիւղին վրայ քահանայ ձեռնադրեր է տիրացու Համբարձում Աբրահամեանը, կոչելով զայն Տ. Յուսիկ։ Դարձեալ՝ Ն. Դերպատասանութիւնը մայիս 22ին՝ քահանայ ձեռնադրեր է տիրացու Մարտիրոս Տ. Սեդրակեանը, տիրացու Գրիգորիսի Բրդիկեանը եւ տիրացու Յարութիւն Տէր-Յովհաննէսեանը, Տ. Արիստակէս, Տ. Վրթանէս եւ Տ. Գրիգորիս անուններով։ Այս նորընծայ քահանաները պիտի պաշտօնավարեն Սպերի Զինչուբ գիւղի եկեղեցիներուն մէջ։ Զանազատութեան ներկայ գտնուեր է խաւան բազմութիւն մը, որուն մէջ կը նշմարուէին նաեւ օտարազգաւոր Հայեր եւ օտարազգիներ։ Այս առթիւ Տ. Ներսէս Սրբազան որատուէ լորդոր մը ուղղեր է նորընծաներուն, թանկագին ծանուցիչներ տալով։

—Հայ Հոսվէկանոց կ.-Պոլսոյ Տ. Սապպաղեան Սրբազան երէկ կայս. Պալատ երթալով, իրեն ներկայացաւ Ս. Կարգի Մէճիսիլ պատուանշանին առթիւ երախտագիտութիւն մատոյց յատ կայս. Գանալիոյ։

—Կրօն. ժողովը եւ Նգասոյ Ծանձնաժողովը այսօր, իսկ Խասն ժողովը վաղը հրաւիրուած են գումարել իրենց շաբաթական նիստը։

—Պանտրմայի Առաջնորդ Տ. Թաթաւ վրդ. պաշտօնավարութեան դէմ դանդգաղներ բազմատարգիր հանրագրութեամբ մը պատրաստուած դիմած են, խնդրելով որ Տ. Թաթաւ վրդ. ուրիշ տեղ մը փոխադրուի։

—Խասգիւղի նորաշէն Ս. Ներսէսեան վարժարանին վերաբացումը դեռ տեղի չունեցաւ, վարժարանին ներքին յարդարումը եւ դրասեղաններուն չինութիւնները ուշացած չըլլալուն համար։ Սակայն Թաղին ծնողքներն մէկ քանին կողմէն Թաղ. Խորհրդոյ մօտ եղած դիմումին վրայ, Խորհուրդը որոշած է որ հոն դրուելիք աղջիկներուն ուսմանպէտ նոր վարժարանը փոխադրուին այս հինգշաբթի օր, տեղւոյն քահանաներուն կողմէ խաչհանդէս կատարուելով եւ վարժարանը օրհնուելով։

—Թալասցի աղջիկ մը լեռելով իր կինը, յոյն աղջկան մը հետ կ'ամուսնանայ յոյն պատկով։ Լեռեալ կինը կը բողոքէ Ազգ. Պատրիարքարան՝ որ խնդիրը սուգելու համար կը յանձնարարէ կոստիս Առաջնորդ Տ. Տրդատ Եպս.։ Սա՝ խնդիրը քննելով կը տեղեկացուի թէ ամուսինը աղջիկը պոկուած է յոյն քահանայի մը ձեռքով եւ թէ կինը կատարեալ անմեղ մը է, եւ անհիմն են ամուսնոյն ըրած տարակուսութիւնները։ Կրօն. ժողովը իր վերջին նիստին մէջ խորհրդակցութիւն մը կատարելով այս մասին, կնոջ արտօնութիւն տուաւ կրկին ամուսնանալու։

—Պէշիկթաշի Մարգարէեան վարժարանին տանիքը կիրակի օրուան մրրիկէն վնասուած ըլլալով, 200 ոսկի ծախքի մը կը կարօտի նորոգելու համար։

—Սէնի Դարուի Թաղ. Խորհուրդի անդամները զարմանց պատճառ չեն տալիս ընելով շարունակել իրենց պաշտօնը, բացի մէկ անդամէն հուսալուն գրով մը հրամարման մասուցած են Ս. Պատրիարքին, որ գնահատելով նոյն Թաղ. Խորհրդոյ առանձնապէս Մարուքէ էֆ. Ֆըրեկեանի, ինչպէս նաեւ միւս անդամոց ալխատութիւնը եւ ջանքը հանդէպ եկեղեցիին ու դպրոցին, մերժած է անոնց հրամարկանը եւ յանձնարարած է Փոխանորդ Տ. Գարբրիէլ եպսկ.ի որ համագիրենք ժամանակ մը եւս շարունակել իրենց պաշտօնը։

—Հապէշ պատուիրակութեան անդամ Աթօ Հարիւ Մերիմէ փաշա կիրակի օրը Գասմ Գարաս երթալով փոխադրած այցելութիւն տուաւ Սահկան էֆ. Պողոսեանի, որ ընտանեօք չնորհաւորութեան գացած էր Հապէշ պատուիրակին՝ Վեհ. Սուլթանին կողմէ չնորհուած պատուոյ նշանին եւ փաշայութեան առթիւ։ Տեսակցութիւնը լայն սիրալիր եղաւ, ինչպէս կը կարդանք Մանգուլմէի մէջ, եւ Մերիմէ փաշա, որ 8-9 տարի Լեւանտ եւ մասնաւորապէս Բարիզ մնացած է, մեծ գոհունակութեամբ լուեց Պոլսոյ մէջ իրենց ընծայուած պատիւները։ Իր հրացուցը յայտնած է միայնագոյն Պոլսոյ անբաղդաբերի դիրքին եւ գեղեցկութեան մասին։ Ն. Վահանութիւն դեռ երիտասարդ. եւ ամուսնացեալ ու երեք տարեկան աղջիկ մը ունի Ռոմանը-Վասք անունով, որ կը նշանակէ Բոկինուս։ Մերիմէ փաշա իր լուսանկարը նուիրեց Սահկան էֆ.ի եւ ընկերակցութեամբ Մկրտիչ էֆ.։ Պողոսեանի Գասմ-Գարաս պարտ մը կատարելով մեկնեցաւ Բերա-Բալատ։

Այսօրուան Հեռագիրները

ՊՈՒԼԳԱՐ ԵՒ ՔԱՌՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲԱՐԻԶ, 12 լուսիս. — Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամսդորֆի կամքը մեծ աբրութեանց հաղորդեց Զարին հաւանութիւնը՝ լիազօր պատուիրակներ ընտրելու մասին, որոնք պաշտօնէն բանակցիլ Ճապոնի պատուիրակներուն հետ՝ հաշտութեան կնքման համար համաձայնութեան մը հիմերուն վրայ։

—Ուշչինկթէնի գերմանական ու ֆրանսական դեսպանները մեծապէս ոլոգեցան Իզվոլսքիի ծանուցագրին՝ ղանգրուն Ռուսիոյ եւ Ճապոնի մասին համաձայնութիւն մը գոյացնելու, լիազօր պատուիրակներու անուանման համար, հաշտութեան կնքման պայմանները քննելու պաշտօնով։

—Բերլինի պատուիրակն կը հեռագրեն թէ Ճապոն եթէ պիտի պատերազմական ասնգանքի եւ վլատիվոստոքի ամրացնելուն քանդումը մասին, ասա կառավարութիւնը որոշած է ելլել բանակցութիւններ եւ լարուածութիւն պատերազմը։

—Ուշչինկթէնի ատենագրի մը նայելով, Ռուսվելտ նախագահը ծանուցեր է թէ պիտի չխորհրդակցի Ռուսիոյ ու Ճապոնի պատասխանները իր հրատարակի՝ պատուիրակներ կարգել՝ քննելու հաշտութեան պայմանները։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ուշչինկթէնէն կը հեռագրեն թէ մօտերս զինադադար պիտի կնքուի՝ լիազօր պատուիրակներուն հանդիպումը դիւրացնելու համար։

—Թոքիոյէն կը հեռագրեն «Սէնթրալ Նիւզի».—«Հոս կ'ըսուի թէ Ռուսիա եթէ նպաստաւոր ընդունելութիւն մը ընէ Ճապոնի առաջարկութիւններուն, երբ այս վերջինն ալ հաշտութեան պայմանները, իսկոյն զինադադար մը պիտի կարգադրուի Մանչուրիոյ բանակներուն միջեւ, շուտով կեցնելու արիւնահեղութիւնը։ Ճապոն հիմակուընէ ընդունած է այդ զինադադարը։

—Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ճապոնները Մանչուրիոյ մէջ քանի մը դիրքերէ եւս մղեր են Ռուսները։

ԲԵՌԼԻՆԻ.—Ռուս դարձակալութիւնը կը ծանուցանէ.—Լիխնիվիչ զորավարը հեռագրով Զարին զրկեց Զուշիմայի հաւանութեան ճակատամարտին մանրամասն տեղեկագիրը՝ այն իրողութենէ համաձայն զոր տեղեկագրած են ուստեղան Ավազ յանձնարարին եւ Կրոզնի ու Պրավի Թարփիլանաւերուն հրամանատարները եւ ընկղմած Օրլիապլիա զրահաւորին սպանները։ Լիխնիվիչ զորավարին տեղեկագիրը նոր մանրամասնութիւն մը չի պարունակեր. միայն կ'ըսէ թէ Ցուսիմին կռիւը շատ անվրէպ եղած է։ Ռուսական նաւերը բազմին ենթարկուեր են ուսմբերու անձրեւի մը, որոնք վերնոյարկերուն վրայ գտնուած ամէն բան քանդելով, հրդեհներ առաջ բերին,

ԼՈՆՏՈՆ.— Մորնինկ Բօսթ Ուշչինկթէնէն կը տեսնայ նախագահ Ռուսվելտի եւ Ռուսիոյ ու Ճապոնի միջեւ կատարուած բանակցութեանց մանրամասնութիւնները՝ ներկայացուելէն առաջ Մ. Նահանգաց նախագահին այն բարձակ ծանուցագիրը, որուն ընդդիրը առաջուընէ որոշուեցաւ՝ հակառակորդներուն հետ համաձայնելու։ Ռուսիա յուխ 7էն ի վեր յայտարարած էր թէ պատրաստ է հաշտութեան վրայ բանակցիլ, պայմանով որ իր հաւանութիւնը այն ատեն միայն հրապարակուի, երբ արդէն հրատարակուած ըլլայ Պ. Ռուսվելտի ծրագիրը, եւ Ճապոն ալ ընդունի բանակցութիւնը։ Հետեւեալ օրը, յունիս 8, բարձրագոյն ծանուցագիրը ցոյց տուեցաւ Բեռլերպուրգի եւ Թոքիոյի ամերիկեան դեսպաններուն. յետոյ հրատարակուեցաւ։

—Սրանցմէ կ'ըսէ թէ Ռուսիա ու Ճապոն պիտի համաձայնին վեց չաբթան զինադադարի համար, որ արդէն առաջուընէ ընդունած ըլլալու երեւոյթը ունի։

—Ռիւթեր Ուշչինկթէնէն կը տեսնայ Ռուսիոյ ու Ճապոնի կողմէ Պ. Ռուսվելտի ծանուցագրին որուած պատասխաններուն պատճէնները։ Մ. Նահանգաց նախագահը կը փափաքի որ տեսնք զինադադարը վերջնապէս որոշուելէն առաջ միայն հրատարակուին։ Երկու կողմի լիազօր պատուիրակները Ճապոնի կողմէ սահմանուելիք տեղ մը պիտի գումարուին։ Ճապոնի պատուիրակը, առաջին նիստին, ուստ պատուիրակին պիտի հաղորդէ հաշտութեան պայմանները, որոնք նախ Զարին պիտի ներկայուին, եւ եթէ Զարը դանոնք ընդունելի չկասէ, երկրորդ նիստ մը պիտի գումարուի, ուր հաշտութեան վերջնական կնքման խնդիրը նկատողութեան պիտի առնուի։ Զարոյց կայ թէ Ճապոնի պայմանները չատ խիստ պիտի ըլլան։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիւղերուան Հեռագիրներուն մէջ։)

ՎԻԷՆՆԱ.— Պ. Ֆէեերվարի հոս ժամանեց եւ երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ կայսեր հետ։ Ցեռայ, Կոլոմանի կամին եւ Պ. Տրթրիքի հետ տեսակցելէ ետքը, Բեյլիա վերադարձաւ։ Թեւեւ քանի մը անգամ հերքուեցաւ, սակայն նորէն կը ծանուցուի թէ Պ. Ֆէեերվարի Հունգարիոյ ժամանակ, նախարարութիւնը պիտի կազմէ, քանի որ Պ. Թիսա սակայնորեր կը պահանջէ որ պաշտօնէ դադրի։

ՄԱՏՐԻՏ.—Ալֆոնս թագաւորը հոս ժամանեց։ Պաշտօնապէս կը հերքուի տնոր ամուսնութեան զրոյցը։

ՎԻԷՆՆԱ.—Պարսից Շահը մայիս 13ին (այսօր) Բռավլոյցիցքա կը ժամանէ, ուրկէ մասնաւոր կառախմբով Վիէննա պիտի ուղեւորի։ Օր մը Լէմպերկ կենալէ եւքը Վիէննա պիտի ժամանէ հիւսիսային կայարանէն, ուր պիտի ընդունուի Աւստրիոյ կայսեր եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն կողմէ։ Շահը կայսեր հիւրը պիտի ըլլայ կայս. դղեակին մէջ եւ յետոյ 20ին Քոնիգրեցվիլ պիտի ուղեւորի։

ԲԱՐԻԶ.—Զարոյց կայ թէ Պ. Լէոն Պուրժուա Պելգիոյի ֆրանսական դեսպան պիտի կարգուի։

ՎԵՆԵՏԻԿ.— Ամառկան փոթորիկ մը ծագեցաւ քաղաքին մէջ։ Սէն-Նիքոլա եկեղեցիին զանգակատունը գրնուեցաւ կոյտակէ մը եւ փլելու վտանգ կը ցուցնուր։ Եկեղեցիին դիմերը փլաւ։ Կ'երեւայ թէ հոն եւ թանկագին ճարտարապետութեան մը մասերը կան։ Զարոյց կայ թէ Ճապոնի պատերազմական նաւերուն մէջ ինչ-ինչ ոչնչացումներ եղեր են։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիւղերուան Հեռագիրներուն մէջ։)

ՎԻԷՆՆԱ.— Պ. Ֆէեերվարի հոս ժամանեց եւ երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ կայսեր հետ։ Ցեռայ, Կոլոմանի կամին եւ Պ. Տրթրիքի հետ տեսակցելէ ետքը, Բեյլիա վերադարձաւ։ Թեւեւ քանի մը անգամ հերքուեցաւ, սակայն նորէն կը ծանուցուի թէ Պ. Ֆէեերվարի Հունգարիոյ ժամանակ, նախարարութիւնը պիտի կազմէ, քանի որ Պ. Թիսա սակայնորեր կը պահանջէ որ պաշտօնէ դադրի։

ՄԱՏՐԻՏ.—Ալֆոնս թագաւորը հոս ժամանեց։ Պաշտօնապէս կը հերքուի տնոր ամուսնութեան զրոյցը։

ՎԻԷՆՆԱ.—Պարսից Շահը մայիս 13ին (այսօր) Բռավլոյցիցքա կը ժամանէ, ուրկէ մասնաւոր կառախմբով Վիէննա պիտի ուղեւորի։ Օր մը Լէմպերկ կենալէ ետքը Վիէննա պիտի ժամանէ հիւսիսային կայարանէն, ուր պիտի ընդունուի Աւստրիոյ կայսեր եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն կողմէ։ Շահը կայսեր հիւրը պիտի ըլլայ կայս. դղեակին մէջ եւ յետոյ 20ին Քոնիգրեցվիլ պիտի ուղեւորի։

ԲԱՐԻԶ.—Զարոյց կայ թէ Պ. Լէոն Պուրժուա Պելգիոյի ֆրանսական դեսպան պիտի կարգուի։

ՎԵՆԵՏԻԿ.— Ամառկան փոթորիկ մը ծագեցաւ քաղաքին մէջ։ Սէն-Նիքոլա եկեղեցիին զանգակատունը գրնուեցաւ կոյտակէ մը եւ փլելու վտանգ կը ցուցնուր։ Եկեղեցիին դիմերը փլաւ։ Կ'երեւայ թէ հոն եւ թանկագին ճարտարապետութեան մը մասերը կան։ Զարոյց կայ թէ Ճապոնի պատերազմական նաւերուն մէջ ինչ-ինչ ոչնչացումներ եղեր են։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Ս.ԶԳ.—Հանր. Պարտքի վարչութիւնը նուազագոյնի կը դնէ հինգ հարիւր տասը մեծ չէնքի վառեփայտի հայթայթումը։ Այս փայտը պէտք է որ վարչութեան կողմէ ցոյց տրուած նմուշին համաձայն ըլլայ, եւ առանց ծախքի յանձնուի՝

Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութեան.

	Չէքի
Կեդրոնատեղիին՝	30
Զէյնարանին՝	30
Դասըմ-Փաշայի մթերանոցներուն՝	200
Դրաշմաբուղթի պարանին՝	250

Ամսամեայ նուազագոյնը տեղի պիտի ունենայ 1905 յունիս 28|10ին շաբաթ օրը, կէսօրէն երկու ժամ առաջ մինչեւ կէսօրէն երեք ժամ հաքը։

Վերջնական նուազագոյնը տեղի պիտի ունենայ առնուազն 3|0 զեղչով մը՝ ամսամեայ նուազագոյնին փակուելէն հաքը մինչեւ լոլորդական երեք օրերու միջոցին։

Երրորդ օրը՝ դիմումները պիտի ընդունուին մինչեւ կէս օրէն հաքը ժամը 3։

Անոնք որ կ'ուզեն մասնակցիլ նուազագոյնին, պարտաւոր են առ ի հրաշխաւորութիւն ըլլալիք հայթայթումին 10|0 դրամական գումար մը ի պահ դնել Վարչութեան կեդր. անուանը։

Ծանձնարարութեանց տեսակը այսօրուընէ սկսեալ արամադրութեանը տակ դրուած է հասարակութեան. որ կրնայ տեղեկութիւն ստանալ անոր մասին՝ մասնակցութեանց հիւրի դրասենեակին, կէսօրէն երկու ժամ առաջ մինչեւ կէս օրէն երեք ժամ հաքը։

ԸՆԴ. ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

9|22 Մայիս 1205/1321 — 9—15

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի ԾՊԱՍՏ ԻՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՐԻՒԱՆԴ ՈՐՍԱՆՈՑԻՆ ԵՒ ՀԻՒԱՆԴԱՑՈՒՆԻՆ

Ընթերցողներուն մասնաւոր ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք Իզմիրի հրեական Ուրբանոցին ու Հիւանդանոցին ի նպաստ կազմակերպուած վիճակահանութեան վրայ, որ զուտ մարդասիրական նպատակ ունի։ Իզմիրի նահանգին Իսաբրի գաղութին կողմէ արտասուս այս վիճակահանութիւնը օտար վիճակահանութիւններէն տարբեր ու կարեւոր առաւելութիւններ կ'ունենայ։

Զարոյցդ վիճակահանութեան երկրորդ phrաժը պիտի կատարուի յառաջիկայ յունիս 14ին։ Ուրեմն հոգիս ժամանակ կայ վիճակահանութեան ատոմներ ձեռք ձգելու նոյն իսկ անոնցմէ օրինք հայթայթած են առաջին phrաժին ատոմները։

Պէտք է ուշադրել որ վիճակահանութեան կանոնագրին վերերորդ յօդուածին համաձայն, ատոմակ գնողները պարտին իրենց ատոմակները վերադարձել ամէնէն ուշը երեք օր առաջ իւրաքանչիւր կարգի վիճակահանութենէն։ Հակառակ պարագային՝ իրենց իրաւունքները պիտի կորսնցնեն եւ ատոմակները պիտի կտան ուրիշներու ծախսուին, առանց նկատի առնելու ա եւ է բողոք։

Ամէն անձ որ չէ մասնակցած այդ չորրորդ վիճակահանութեան՝ առաջին phrաժէն սկսեալ, պիտի կրնայ ատոմակներ ձեռք ձգել երկրորդ phrաժի համար։

2—3

ԻԼԱՆ

(Բօսքա վի Թէլեկրաֆ Նեզարէթի)

Հիւսէյնասա Թէուֆիկ գէլէնմազ չաբաթս միլիոնատէր լուսում կէսօրէն 20,000 քիլոկրամ 4 միլիմէթրօ թիմուր թէլէր պէտէր 100 քիլօսը 31 վէ 200 քիլոկրամ 2 միլիմէթրօ թիմուր թէլէր քէշէլիք պէտէր 100 քիլօսը 35 վէ 3000 սաէտ օրթա իզոլոթուրքն պէտէրի պէր ֆրանք օն սանթիմատ թուլիոր էօնէտիրսէ օլուսէրէսան չէրսիթիրի կէօրմէք վէ թոֆիլոթ ալմագ իւզրէ եվվէլ եմրատ եիւզատ օն հիսսէսէլա թէէմինաթը նագտիէ վէ հարսա Տէրսատէթ Թիճարէթ սասէլա Մուգավէլաթ մահարբերլիկինէն մուսատագ քէֆիլէթի գավիէի համիլէն թէլեկրաֆ նեզարէթի մէճլիսը իսարէսինէ միւրաճաաթ եելեմիլեերի իլան օլունքը։

Ֆի 28 մայիս 321

* * *

Սէնէի հալիէ ունպար միւրէթթէպաթքնան օլան 31 գալեմ լեվգիմի գէրթաբէ իւէ 5000 քիլօ բաքէթլիք գապաքնաղա վէ 200 քիլօ գալեն սիգիմ մէվգէի միւնագասատա վազ օլունճազընան, թալիպ օլանլարըն նիւմանէ վէ չէրսիթինի կէօրմէք վէ թոֆիլոթ ալմագ իւզրէ եվվէլ եմրատ եիւզատ օն հիսսէսէլա թէէմինաթը նագտիէ վէ հարսա Տէրսատէթ Թիճարէթ սասէլա Մուգավէլաթ մահարբերլիկինէն մուսատագ քէֆիլէթի գավիէի համիլէն թէլեկրաֆ նեզարէթի մէճլիսը իսարէսինէ միւրաճաաթ եելեմիլեերի իլան օլունքը։

Ֆի 28 մայիս 321

* * *

Տէրսատէթ Բօսթանէ-ինճէ 321 սենէսի զարֆընատա իսթիմալ օլունմագ իւզրէ միւպանասարնա լուսում կէսօրէն 2400 քիլոկրամ քէլէլէ մէօրթ մամա իլէ 300 գալթաս չպուք մէօրթ մամա մէվգէի միւնագասատա վազ օլունճազընան, թալիպ օլանլարըն նիւմանէ վէ չէրսիթինի կէօրմէք վէ թոֆիլոթ ալմագ իւզրէ եվվէլ եմրատ եիւզատ օն հիսսէսէլա թէէմինաթը նագտիէ վէ հարսա Տէրսատէթ Թիճարէթ սասէլա Մուգավէլաթ մահարբերլիկինէն մուսատագ քէֆիլէթի գավիէի համիլէն թէլեկրաֆ նեզարէթի մէճլիսը իսարէսինէ միւրաճաաթ եելեմիլեերի իլան օլունքը։

Ֆի 28 մայիս 321

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.

Դրամագլուխ 24,000,000 տրանքի

ԱՄՓՈՓԱՊԵՍ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆԵՐՈՒ, ՊԱՐՏԱՏՈՒԹԵՐՈՎ, ԵՒ ՊԱՐՏԱՏՈՒԹԵՐՈՎ.

Վարչական խորհուրդը կազմուած է սապես.—Պ. Է. Տրեօ՝ պատուակալ նախագահ, Պ. Ժան Բեմազոլու՝ նախագահ, Պ. Էթիեն Ֆրանկիսթիս՝ դեր-նախագահ, իսկ Պ.Պ. Ժ. Պօքասի, Նորտենոբուլօ, Մածաս, Է. Էմպրիքոս, Ա. Լամպրիքուտի, Լ. Զարիֆի՝ անդամ։

Կեդրոնական ռնօրինութիւնը կը գտնուի Աթէնք, Սուփոկի փողոց, թիւ 6։ Մասնաճիւղեր ունի Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Կ. Պոլիս, Իզմիր, Պիրէան, Վոլօ, Սուրիա, Բաթում, Բանիա, Բալամաթա, Կրէտէ։

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին կը կատարուին հետեւեալ գործողութիւնները.— Փոխանակութիւններ՝ հաշուեցիցով ու արժեթուղթերու եւ իրդէնիներու փոխարէն, դրամադրել, փոխանակագիրներ հրապարակ հանել, չեքեր, վարկագիրներ եւ հանդրեական հրամանով վճարումներ։ Ցունաստանի, Թուրքիոյ, Եգիպտոսի եւ Եւրոպայի վրայ, հաշուեցիցներ, արժեթուղթերու պահպանութիւն, կարծիներու եւ արժեթուղթերու գանձում, առկրանական հրամաններու գործադրում մեր հրապարակին եւ արտասահմանի վրայ, գնում եւ վաճառում պարզու
եր արժեթուղթերու, ինչպէս Ցունաստանի Ազգային Պանքային, Թրքական, Բրէմի Ֆանիէ էժիբոսիէնի, Վիլ ոը Բարիի, Վիլ ոը Պրիւսելի, Բրէմի Ֆանիէ ոը Ֆրանսի արժեթուղթերուն, կանխիկ կամ մասնակի վճարումներով։

Աւանդ տրուած դրամի տոկոսները

Ուղղուած առեն դրամ քաշել	3 0/0
Վեց ամսուան համար	3 1/2
Մէկ » »	4 —
Երկու » եւ աւելի համար	5 —

Տնօրէնութիւն

ՇԱՄԲԱՆԵՐԻ ԳԻՆԻ

ՊՈՒՇԼ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԸՆԹԱՑՔ

Իտալիոյ, Սպանիոյ եւ Բորդուկալի արքունիքներուն

1821թն հիմնուած տուն՝

Մարքոլ-Սիւր էյի (Մարն) մէջ

Սոյն Շամբանի գինին պատրաստուած է Շամբանի գաւառին մէջ եւ զոկան եղող կնաս այգիներեն առաջ բերած խաղողներէն։ Այդ այգիներուն արտադրութիւնները ընտրեալ են իրենց տեսակին մէջ։ Ամբողջ Թուրքիոյ համար գործակալ կարգուած է Իթալս Կ. Քոթթա, Գալաթիա, Թիւնթրէթ խան, թիւ 38 կրկին։ 20 – 50

ԻԼԱՆ

(Խազիճեի Խասսա Շահանճ)

Խազիճեի Խասսա շահանճէ միւպահա օլսանամազ քաղքէ գալիքսաք բիրինճ ալրեգ թիմարլը պօրա վէ պանամիւմարլ եչեռ իլե ֆապրիքա մալը քէրէթէ մէգիի միւնասգասեռ վազ օլընաղընեռն իթեռ թալիպ օլանլարը թէնէմնէթ ազէներնի վէ նեռ միթէպեր քէֆլիէթեռմէի միւսթասրպեն խազինեի ճէլիլեի միւրարիլեռնեռ կէլմէլէրի։

Ֆի 28 մայիս 321 2 - 8

ՖՐԷՏ. ԼԷՕՂԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելեան միջոցներ բանող օրգ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Գիբրալթարեան	10500	Ֆլոտիա	3500
Ռեմէնեան	10500	Լեյրէյեան	3500
Գէորգիան	10500	Աբրոմ.ան	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Աղասիան	3500
Գլասգոյեան	8000	Մէնէնեան	2500
Ազգենան	8000	Քնոսլուգիան	2500
Գանդանեան	8000	Ֆլորէնսիա	250
Գանդենեան	8000	Լիսպոնեան	3000
Ֆրէնսիան	3700	Մինհօ	900
Վալենսիան	3700	Ոսլոյեան	800
Ֆլորենտիան	3700	Լիսպոն	8
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Գալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրահանգը ղրկել շաբաթուան ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել տա.

ԷՖԷՖԷՐ ԼԱՅՏՈՆԷՆ

Գալաթիա, քարտէրէն վրայ,

13 6 – 50 մաքսատան հին տեղը

Մ.Ս.

ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ, Պորտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող օրգնաւ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ռոմանէզ	800	Թիպս	2500
Անդիս	3000	Նէրենիս	2400
Թէլպը	3000	Օսա.ին	2250
Թեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	2000	Սֆինքս	20000
Օս ամի	800	Կասբրնի	1500
Մացիոճիս	2500	Էիլէտ	1500

Դիմել տա. Ժ.Վ. ՈՒԻԹՕԼ եւ ԸՆԿ.

Ուիթոլ խան

ՃԷՕՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.

20 42 – 50 13 Ճէմս Սդրիդ Լիվրբուլ

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

ՄԻԱՅ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋՈՑԻ ՀՈՍԱՆԱՒՈՐ ՍԱՆԴԱԼՈՎ

SANTAL MIDY

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

Անշնաս. կը ջնջէ սգոնորեան, վնասակար, ներբորոտները, 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները, նոյնչ ազդեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանցքաբորբոքման, արիւնամիզութեան, առանց միջոցաւ պատճառելու զոր առաջ կը բերեն անոր եւ ուրիշ դեղերու հետ խառն սանդալներ։

Ամեն քաջալ Միտի անունը կը կրէ։

Ամեն դեղատուներ

A.

ԷՖԹՈՒՏՍ ԲԱԹԷՆԹ

ԻՆՔՆԱՇԱՐԺ ՍԷՖԹՍ

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻ ՆԱԽԿԻՆ ՏՆՕՐԷՆ

ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԹԻ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ՝

Ուղղուած Զիյրուսս Բաքենք ենս Լիմ

Ընկերութեան

Պարոններ,

Մեծ հաճոյքով ձեզ կը ծանուցանեմ թէ Օսմ. Կայս. Պանքայի մէջ հաստատած ձեր դրամարկղի սենեակները կատարելապէս գոհ թողուցած են մեզ։ Կրնամ ըսել թէ այն ճարտարութիւնը որով հաստատուած են այդ դրամարկղի սենեակները, համապատասխանած են սեղանաւորական այդքան մեծ հաստատութեան մը պէտքերուն։

ԷՏՈՒԱՐԴ ԼԻՆ ՍԷՆ

Այլիմենի խան, Պոլիս

Հայթայթիչ Օսմ. Կայս. Պանքայի. դրամարկղի սենեակներ կազմակերպող գործակալութիւններ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ եւ Բերայի մէջ, մասնաճիւղեր Սքիւպի եւ Մանաստիրի մէջ։

ԵՈՍԹ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

ԲԱՐՁՐ. ԿԱԼԼԷՍԻ ԻՇԽԱՆԻՆ

Մեքենայի ամէնէն մեծ յանձնարարութիւնը որ եղած ըլլայ կառավարութեան մը, Ընկերութեան մը կամ անհատական Տան մը կողմէ, այն յանձնարարութիւնն է որ Եոսթ Թիբրայթը Բրմբէնիի եղած ու Հնդկաստանի կառավարութեան յանկացուած է։ Երրորդ անգամ ըլլալով, Բրիտանական կառավարութիւնը 150 Մեքենայի յանձնարարութիւն կուտայ Եոսթ Թիբրայթը Բրմբէնիի, ինչ որ մինչեւ հիմա տրուած չէ ԲՆԱԻ։ Ասիկա անվիճելիօրէն ցոյց կուտայ թէ

Եոսթ գրելու լաւագոյն մեքենան է.

Արեւելքի համար Գործակալ

ԷՏՈՒԱՐԴՍ ԵՆՍ ՍԷՆ

Պոլիս, Ալալէմնի խան, Մէյսանեանդ փողոց։ 32 48—48

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԱՒԱՍ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեզերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկանցներու, համբարներու պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելուն դէմ, ինչպէս նաեւ կենդանի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	142,585,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	314,768,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագին եւ տոկոս	56,585,800 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Աղարեան խան, Վոյվոտա, Գալաթիա։

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 11 3 – 50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԻՔ

Ընդմէջ Հալի Կ. Գալսոյ եւ Օսկսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Դեմս	1497	Գոգս	1011	Մարս	724	Բոգարիս	186
Ալբերտ	3607	Գոնկս	1906	Կրոնոս	1695	Մարենկս	2273	Սարֆս	1113
Անդեալս	1541	Գորսս	895	Հերս	775	Մարդելլս	3709	Ֆիլիս	1735
Արիոսրս	2277	Տիտս	4341	Հիտալկս	1581	Միքտոս	3557	Միլվիս	1193
Գասանս	1822	Տոմինս	987	Հինտու	3720	Միլս	1057	Մաքերս	1203
Գորոտինս	1264	Տուրս	2383	Հորաթիս	3600	Մոնդէպելլս	1735	Թասսոս	1323
Գրալս	1076	Տրաքս	1713	Հումաէր	595	Մուրիա	2419	Թ. Ուիլսրն	1546
Գրինս	841	Տիկամս	554	Իակս	2354	Նէրս	1033	Թորնս	3327
Գրիֆալս	4481	Եպրս	2464	Իտանս	5540	Օնրս	4100	Թոլէտս	1470
Գէլրս	1371	Էլտորատս	1530	Ձուլս	1080	Ոնձաքս	4036	Թորիտս	487
Գաիրաս	1337	Էրազս	1841	Քիէս	1053	Օրլանս	1535	Ուրանս	2429
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քելիոն	2307	Բոլէրմս	1637	Վասրս	1914
Դազս	1094	Ֆինանս	1828	Քոմնս	1700	Բոլս	510	Զոլս	1289
Զիրքակ	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Ռիալտս	2229	Զրիթուրն.	2396
Միսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանէս	2272	Ռինալտս	1668	Եէտս	1350
Քիլս	2697	Գալիլես	3060	Լիվորնս	1643	Ռոլս	1613	Զերս	1300
Գոլորատս	4335	Գիկանս	1243	Լուէյզս	3191	ոսէս	1789		

Ընդհանուր վճառագով Հալէն հոս հասած են։

Սիսերս չոգենաւը, նաւապետ Թէյրը։

Սիրիս չոգենաւը, նաւապետ Սթրթրթ։

Ընդհանուր վճառագով Հալէն հոս կը սպասուին։

Թայլս չոգենաւը, նաւապետ Թարթ, մայիս 15ին։

Սլեֆրս չոգենաւը, նաւապետ Հիք, մայիս 25ին։

Դիմել տա. Գրիֆիթս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻԻԶՕՏ

Թիւ 22—24, Բիւլիւք Միւլլէթ խան, Գալաթիա 10 15—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ.

1905 մարտ 1 (Ն.Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ

ԳՕՆԻԱ—ԷՐԷՑԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻՆ

Ե Ր Թ 622

Կայարան		Ապր. և Ճմբ. Առաւ.
Գոնիա	մկ.	11 —
Գաչին խան		11 31
Զուսմա		12 15
Արբզ Էօրէն		12 43
Մանասուն		1 12
Գարաման	ժմ.	1 43
	մկ.	1 58
Սիարօվա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		3 14
Սլամա		3 50
Էրէյլի	ժմ.	4 15
	մկ.	4 35
Պուլկուրլու ժմ.	Իրկ.	4 50

Դ Ա Ր Զ 621

Կայարան		Ապր. և Ճմբ. Իրկ.
Պուլկուրլու	մկ.	5 5
	ժմ.	5 23
Էրէյլի	մկ.	7 20
Սլամա		7 47
Այրանճը-Տէրպէնտ		8 31
Սիարօվա		9 13
Գարաման	ժմ.	9 37
	մկ.	9 52
Մանասուն		10 25
Արբզ Էօրէն		10 54
Զուսմա		11 30
Գաչին խան		12 6
Գոնիա ժմ.	Իրկ.	12 35

ՓԻՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ

Որ ամիսը երկու անգամ կը բանեցնի Լիվրբուլի եւ Արեւելեան միջոցներ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվերնիա	13900	Սիլվանիա	589
Սարոնիա	18900	Թանգլանիա	4541
Լուքանիա	12950	Վէլրա	3226
Լամանիա	12950	Բաալբ	2045
Ցուլանիա	8845	Թիրիա	2936
Ցանգրիա	8128	Սիբրիա	2925
Իմբրուլիա	8120	Սամարիա	2528
Սեքսոնիա	7892	Ալէբբօ	2181
Ալմանիա	7369	Նէբրասքի	16

Գիմել տա. ՇՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ

41—50 Joly et Seagor

Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Գալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

ՍԻԿԱՐԻ ԹՈՒՂԹ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Կայսերական հրամանով արտօնեալ սիկարի թուղթի վաճառման անանուն Ընկերութիւնը կը ծախէ սիկարի թուղթեր ամէն մէկ ամսոյ վրայ նշանակուած թրքական վիճակահանութեան (Արեւելեան Երկաթուղւոյ) թիւեր. այս թիւերն ունեցողները իրաւունք ունին իւրաքանչիւր վիճակահանութեան մասնակցելու որ երկու ամիսը առնամ մը տեղի պիտի ունենայ եւ պիտի չտեսնի հետեւեալ կերպով.

1	վիճակ	պիտի	չտեսնի	Ա	թիւ	չտեսնողը	1 ոսկի դահեկան	10000
1	»	»	»	Բ	»	» 1 »	»	1000
2	»	»	»	Գ	»	» 2 »	»	500 ոսկան
6	»	»	»	Դ	»	» 6 »	»	300 »
12	»	»	»	Ե	»	» 12 »	»	100 »
28	»	»	»	Զ	»	» 28 »	»	50 »
850	»	»	»	Է	»	» 850 »	»	10 »

900 թիւեր պիտի չտեսնի իւրաքանչիւր վիճակահանութեան։

Ուշադրութիւն. սիկարի թուղթի տեսակներ ունին թիւ մը եւ թուկան որ վիճակահանութեան կրնայ մասնակցիլ հնամաս։

Մեր սիկարի թուղթը Վիէննա կայսերական դպրոցը անալիզ եղած եւ հաստատուած է սմենատղենի տեսակէ եւ առողջութեան օգտակար ըլլալը։

Ուրեմն գնեցէք մեր թուղթը որ 10 փարա է եւ իւրաքանչիւր տեսակը 100 երես միեւնոյն ժամանակ պիտի տանիք ոսկի դահեկան 10,000։

Անմիջապէս կը վճարուին ամէն վիճակահանութեան վերջ երբ չտեսնողը սիկարի թուղթի տեսակ չտեսնող թիւով ներկայանայ Սալոնիք՝ Սալոնիքի պանքան։ Կ. Պոլիս, Սալոնիքի պանքան։ Իզմիր. Աթանասիաս եղբարց Ընկերութեան ընդհանուր գործակատարներուն եւ ուրիշ տեղեր Ընկերութեան բոլոր գործակատարներուն։ 37—104

CAISSE PATERNELLE

ՓԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ 1841 ԻՆ

ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇԵՌԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐԶԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՖՐ. 85,000,000

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՓԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը գեր է վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութենէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.

Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՔԻ, Դրանսատլանտիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.

Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, նախկին գանձապահ.

Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բասաժ Քաթրճըօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.

ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տուի այն քննիչին որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։ 28 15—50

CIE RUSSE

Navigation a Vapeur et ue Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Մայիս

Գշ. 31|13 Իզմիր, Պիրէան, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բարսմա եւ Սուրիոյ նաւերուն. Գիտանները մեկնող շոգենաւին հետ։

Գշ. 31|13 Իսկիպոլու, Սինոպ, Սամսուն, Օրսու, Բաթումու, Տրապզոն, Բիզէ, Պաթում. միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։

Դշ. 1|14 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին։

Եշ. 2|15 Օտեսա ժամը 10ին, Հաղորդակցութիւն Եգիպտ-Կովկաս-Իրիմ. Ազով, Օտեսա-Բէրան, Օտեսա-Նիքոլայեվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։

Եշ. 2|15 Պուրգաս, Վարնա, Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։

Ուր. 3|16 Տարանէլ, Միտիլի, Իզմիր, Բրեսա, Թրիպոլի, Պէրութ, Եաֆա, Բաս-Սաթա, Աղեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին։

Շբ. 4|17 Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։

33—50

ՇՈՓԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԷԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊՏԵՏՈՒԱԾ ՇՈՓԵՆԱՒՈՎ

Ծանիս 13ին Անգղոլի, Մարսիլիոն։

» 15ին Գենկո Անվերսն։

» 19ին Սիրմասի, Անտա. եղերքն։

ԾԵՏԵՆՈՒԱԾՆԵՐ

Ծանիս 14ին Անգղոլի, Սամսուն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովորոսիսք։

» 20ին Սիրմասի, ուղ. Մարսիլիոս

» 12ին Լիսի, Անվերս։

Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.

» » Մարսիլիոս » 160 »

Բ. » Բարիզի » 150 »

» » Մարսիլիոս » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գարանտիլին Թօքհանէ քարտէրի վրայ։

15 10—50 Ֆ. ԲԸՐՈՒԼ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախմբերու 1905 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ–ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 44 Խառն Առաւ.	Թ. 46 Խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐԶ Կառ. Թ. 41 Խառն Առաւ.	Թ. 43 Խառն Իրկն.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.			Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
11 15	7 58	մկն. Քարաքէոյ Կամուրջ	ժմ.	3 52	12 15
11 35	8 18	ժմ.	մկն.	3 32	11 55
12 —	8 30	մկն. Հայտար Փաշա	ժմ.	3 22	11 21
1 5	9 38	ժմ.	մկն.	2 13	10 12
1 19	9 52	մկն. Բէնտիք	ժմ.	2 —	9 52
1 41	10 17	» Թուզլա	»	1 40	9 30
2 3	10 42	» Կէյսպէզ	»	1 18	9 9
2 27	11 4	» Տիլ Իսքէլէսի	»	12 48	8 35
2 39	11 15	» Թավշանճիլ	»	12 34	8 24
3 —	11 36	» Հէրէքէ	»	12 23	8 12
3 21	11 55	» Նարբմանա	»	11 56	7 43
3 35	12 9	» Թիւթիւն Զիֆթլիք	»	11 44	7 30
3 47	12 23	» Տէրինճէ	»	11 33	7 19
4 2	12 37	ժմ. Իզմիտ	մկն.	11 15	7 3
4 21	— —	մկն.	ժմ.	— —	6 38
5 1		» Գէօյիւք-Տէրպէնտ	»		6 2
5 34		» Սապանճա	»		5 32
6 1		» Հասիրիէ	»		5 14
6 48		» Կէյվէ	»		4 18
7 14		» Ագ-Հիսար	»		3 52
7 49		» Մէքէճէ	»		3 23
8 19		» Լէփքէ	»		2 49
8 57		» Վէզիր-Խան	»		2 11
9 0		ժմ. Պուլէնիք	մկն		1 30
9 55		մկն.	ժմ		1 20
1 5		» Քարաքէոյ	»		12 30
1 49		» Պօղիլիք	»		11 54
2 42		» Ին Էօնիւ	»		11 17
1 9		» Զուքուր Հիսար	»		10 44
1 44		ժմ. Էսկի Շէհիր	մկն.		10 5
իրկն.					տա.տ.

ԷՍԿԻ–ՇԷՀԻՐԻ ԳՕՆԵԱՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 222 Խառն Առաւ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐԶ Կառ. Թ. 221 Խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
10	25	մկն. Էսկի-Շէհիր	ժմ.	1	25
11	7	» Կէօքէէ Քիւրք	»	12	45
12	5	» Սապանճէ Բունար	»	12	3
12	59	» Ալաեունա	»	11	7
1	41	» Զէքիւլբէր	»	10	23
2	41	» Տէօյէր	»	9	35
3	10	» Իսկանիլէ	»	8	50
3	34	» Համամ	»	8	23
3	44	» Կոզլիկէոլ Համամ	»	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7	43
5	11	» Գէօյիւք Զօղանլար	»	6	50
6	6	» Ջայ	»	6	3
6	51	» Իսկարլու	»	5	10
7	15	» Եասսիան	»	4	45
7	46	» Աղ Չէհիր	»	4	23
8	18	» Աղարի քէօյ	»	3	43
9	—	» Զավուշճը քէօյ	»	3	5
9	33	» Իլգին	»	2	33
10	25	» Սարքա-Խան	»	1	39
11	20	» Ալբայ-Ինի	»	12	57
11	52	» Մէյսան	»	12	17
12	52	» Բունար-Պաշը	»	11	12
1	30	ժմ. Գոնիա	մկն.	10	30
իրկն.				տա.տ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԵՒՐԻՒՆԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 Խառն Առաւ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐԶ Կառ. Թ. 121 Խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
12	—	մկն. Էսկի Շէհիր	ժմ.	10	—
12	44	» Աղ Գունար	»	9	18
1	24	» Ալբիւ Քէօյ	»	8	46
2	4	» Գէյլիք Ակսու	»	7	58
3	9	» Սարիքէօյ	»	7	1
3	58	» Գիլէր	»	6	4
4	35	» Սարիլեր	»	5	27
5	9	» Գէյլիք Գէօվիրիս	»	5	—
6	3	» Բոլաթլի	»	4	16
7	21	» Մալի Քէօյ	»	3	49
8	15	» Սէնճան Քէօյ	»	1	47
9	—	ժմ. Էնկիւրիս	մկն.	1	—
իրկն.				տա.տ.	

ԱԼԱԵՈՒՆԷՆ ՔԷՕՔԱՀԵՒ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 Խառն Առաւ.	Թ. 324 Խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐԶ Կառախումբ Թ. 321 Խառն Առաւ.	Թ. 323 Խառն Իրկն.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.			Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
1 5	11 15	մկն. Ալաեունա	ժմ.	12 30	10 35
1 25	11 35	ժմ. Քէօքճանա	մկն.	12 10	10 15

ՀԱՄԻՏԻԼ—ԱՅԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 426 Խառն Առաւ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐԶ Կառախումբ Թ. 425 Խառն Իրկն.	
Ժ.	Վ.			Ժ.	Վ.
6	16	մկն. Ատա-Բազար	ժմ.	4	4
6	34	ժմ. Համիտիէ	մկն.		